

ידיעון הפקולטה למדעי הרוח והחברה

מרץ 2023

הקריה האקדמית אונו

Ono Academic College

מרצות, מרצים, סטודנטיות וסטודנטים יקרים.

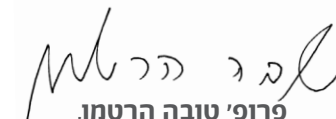
איך לפני רגע החלה השנה, וכבר אנו עומדים בפתחו של הסמסטר השני לשנת 2023. אני מבקשת לנצל את התקופה הזו, לחדש את הידיעון ולעדכן בנעשה בפקולטה למדעי החברה והרוח בקריה האקדמית אונו.

אנו נמצאים כעת בימים ייחודיים ומורכבים לחברה הישראלית, כאשר מלבד הסוגיות הפוליטיות והחברתיות, ניכרים מאוד נזקיה של מגפת הקורונה – על התלמידים בישראל, על הסטודנטים וגם עלינו: הרגלי הלמידה השתנו, מידת הקשב של התלמידים פחתה ובפנינו עומדים שלל אתגרים.

בימים שכאלה, כאשר אין כמעט מקום לקריאטיביות והכל עוסקים בהשרדות בלבד, אני מבקשת להתעכב ולהתבונן באתגרים הללו, להבין אותם לעומקם ולשהות בהם, במקום למהר לחפש את הפתרונות המהירים והקלים.

בעתות כאלה, מתעצם תפקידה של האקדמיה, בעבודה שלנו עם עצמנו ועם הסטודנטים, על מנת ליוצר חברה ומציאות טובים ומכילים יותר. עלינו לשאול את עצמנו, אילו הזדמנויות חדשות יכולות להיפתח בפנינו, מהו האיזון שעלינו לשאוף לייצר.

בידיעון שלפניכם, אנו נוגעים בחלק מהסוגיות הרלוונטיות, ומבקשים להכיר לכם את העשייה בחוגים ובמסלולים השונים בפקולטה, על מנת להציף אתגרים ולהעלות רעיונות שונים.

פרופ' טובה הרטמן,
דקנית הפקולטה למדעי הרוח והחברה

מורים להורים

עבודה קבוצתית של הסטודנטיות ב-M.A. בחינוך, עימתה אותן עם התפיסות של ההורים לגביהן, ועם התפיסות שלהן את ההורים שאמורים להיות שותפים לעשייה.

בקורס "חינוך וחברה במאה ה-21", ביקשו הסטודנטיות במסגרת עבודת האמצע והסיום שלהן, לערוך בדיקה – מהן תפיסות ההורים כלפיהן כמורות, וכלפי מערכת החינוך בכלל, מתוך שאיפה למצוא רעיונות לתיקון ומודלים לשיפור מערכת היחסים בין הצלעות המרכיבות את החינוך – הורים, מורים, תלמידים ומערכת.

על מנת לקבל תמונת מצב ראשונית, חילקו הסטודנטיות שאלונים למאות הורים לילדים, ולאחר מכן ניתחו את הממצאים יחדיו. במדד שביעות הרצון ממנהל בית הספר, נתנו ההורים את הציון הממוצע 8.1 (מתוך 10), אך כאשר ניקו את ההורים שהם חלק ממערכת החינוך, ירד הציון ל-6.4. שביעות הרצון ממערכת החינוך ככלל, עמדה במדגם על 5.9, אך הציון הממוצע למקצועיות הצוות החינוכי בעיני ההורים היה גבוה יותר – 7.8.

ההורים במדגם פרגנו למורים על מידת הזמינות לילדיהם (8.4) ורובם גם חשו שותפים לתהליכים הבית ספריים (7.1), אם כי המנעד בשאלה זו היה רחב במיוחד. המדגם נערך בזמן מאבק המורים, בתחילת שנת הלימודים, ועל כן נשאלו ההורים גם שאלות ספציפיות על המאבק והסיבות לו. כך, 90% מהמשיבים סברו שהמורים בישראל מרוויחים מעט מדי, ו-79% הביעו תמיכה או תמיכה רבה במחאה. רק 11% התנגדו במידה כלשהי.

מעמיקים שורשים

שיתוף הפעולה בין הקריה האקדמית אונו לבין האקדמיה באתיופיה הגיע לשיאו בכנס וביקור גומלין באוניברסיטאות שם. ניילי ונציה כותבת על המיזם הייחודי.

"השלב השני בשיתוף הפעולה היה להגיע לאתיופיה, להמשיך את השיח המחקרי וגם להגיע פיזית לכפרים היהודיים ולראות בעיניים שלנו היכן הם חיו, להכיר את השפה, את האמונה, את המסורות. את הביקור חתמנו בכנס בערב הסיום, שאליו הגיעו פוליטיקאים מקומיים ובהם גם שר החינוך שדיבר על חשיבות שיתוף הפעולה בין הקתדרה לבין האקדמיה, ובכלל בין אונו כאקדמיה רב תרבותית לבין העשייה החינוכית באתיופיה. זו פעם ראשונה שההיסטוריה של יהדות אתיופיה מסופרת על ידי חוקרים לא יהודים יוצאי אתיופיה מהעניים שלהם, מהתרבות שלהם, מהשפה שלהם."

"בעיניי, מסכמת ד"ר רחל הלל-אברהם, ראש התואר השני בחינוך בקריה האקדמית אונו, שלקחה חלק במשלחת, "הערך המוסף היה לראות את ההתרגשות הגדולה של חברה שנולדו שם וחזרו לפגוש קהילות יהודיות. זה היה סופר מרגש. הרב ד"ר שרון שלום מדבר הרבה על העלייה במונחים של נס. אחרי שלושה ימים באדיס, ניגשתי אליו ואמרתי שהיום אני מבינה וממש מרגישה למה הוא מתכוון."

"ראשיתו של הסיפור ביוזמה של שגריר אתיופיה בישראל, שפנה לקריה האקדמית אונו וביקש שיתוף פעולה עם שלוש אוניברסיטאות, כאשר המרכזית שבהן בגונדר. בשלב הראשון הגיעו חוקרים משלושת האוניברסיטאות, לכנס שכינסנו בקמפוס בירושלים, תחת הכותרת '3,000 שנות יחסים בין אתיופיה לירושלים'.

"הרעיון הוא שעד כה נחקרה ההיסטוריה של יהדות אתיופיה בעיניים של ההגמוניה המערבית. בפתיחת הקתדרה לחקר יהדות אתיופיה ובאמצעות הכנס בן היוםיים, ביקשנו לשנות את התמונה ולהביא את הסיפור כפי שהוא מסופר על ידי חוקרים יוצאי אתיופיה. זו נקודת מבט אחרת לגמרי.

מחייכים למצלמה

כנס של קהילת הווידיאוטרפיה הישראלית שנערך לאחרונה, מגלם את יתרונותיה של תכנית הלימודים במסלול במדעי ההתנהגות.

כמה מאות משתתפים שהגיעו לפני שבועות אחדים לכנס שכל כולו מפגש של קהילת המתמחים בווידיאו תרפיה, סיפרו בעצם את סיפורה הייחודי של תכנית הלימודים: הראשונה היא זו שמתקיימת במסגרת החוג למדעי ההתנהגות בקריה האקדמית אונו, והשנייה היא תכנית ללימודי המשך, לימודי תעודה, שמיועדת לאנשים עם תואר.

"מרכז שרון ישראל מפעיל כמאתיים קבוצות בתהליכים של ווידיאוטרפיה ברחבי הארץ בפקוק ממשלתי, וגם מקיים את תוכנית הלימודים תחת קורת הגג של הקריה האקדמית אונו ובשיתוף פעולה אקדמי", מסביר שרון ישראל, שעומד מאחורי הכנס ומסלול הלימודים. "כך, בעצם, כל המנחים והמטפלים בקבוצות הללו הם בוגרים של התוכנית, ואנחנו מציעים באופן קבוע לבוגרים עבודה בשכר, והשתלבות בתחום".

לכנס הגיעו סטודנטים לצד בוגרים של תוכנית הלימודים, שהיא רק ראשית הדרך. "יש כאן קהילה מקצועית גדולה, כחלק מתוכנית לימודים יחידה מסוגה בעולם, שמקנה נקודות זכות אקדמיות בווידיאוטרפיה", הוא ממשיך. "החשיבות של מפגש קהילה כמו זה, הוא הלמידה המשותפת, העזרה ההדדית, וההתפתחות. בכנס נפגשו מחזורים שונים, וזה היה משמעותי מאוד".

לשנות בלי מילים

עבודת סיום מצולמת של מרח' מסראווה, סטודנטית לתואר ראשון בחינוך, הצליח לעורר הדים ולרגש מאות אלפי צופים.

בסרטון, תיעדה את עצמה מרח' יוצאת מביתה עם חבילה של פרחים ושלט, שקורא לכל מי שמרגיש שהגזענות אינה חלק מחייו – לגשת ולקחת פרח. העוברים והשבים לא נשארו אדישים ורבים ניגשו לקחת פרח, כאשר כמה מהם גם הוסיפו חיבוק לסטודנטית הצעירה. "אני מקווה שבאמצעות העבודה הזו הצלחתי לשנות קצת ולגעת בלב של אנשים", היא מסכמת.

סרטון אחד של חמש דקות – זמן ארוך במונחי רשתות חברתיות – הצליח לעורר בשבועות האחרונות הדים רבים ולזכות באין ספור תגובות. מאחורי הסרטון, שמטרתו להיאבק בגזענות, עומדת הסטודנטית מרח' מסראווה, שלומדת לתואר ראשון בחינוך בקריה האקדמית אונו.

בסיום הקורס "תפקיד המחנך", ביקשה מסראווה מהמרצה יהודה שוחט לחרוג מהעבודה הקבוצתית על אודות מחקר קבוצתי שערכו הסטודנטים עם המרצה, ולהתמקד בגזענות, בעקבות מקרה שאירע לה במקום עבודתה בחנות בגדים. "לקוחה שנכנסה וראתה אותי עם החיגיב, דרשה שאוריד אותו וגם שלחה יד כדי להוריד אותו בעצמה", היא מספרת.

מאמינות ומאומנות

עבודה סמינריונית שהגישה הסטודנטית הדס ליבר, מגלה את הקשר המעניין שבין תפיסות רפואיות ותרבותיות ישנות, לבין אימון גופני בקרב נשים חרדיות.

עבודת סמינר מרתקת שהוגשה זה מכבר במסלול לחינוך וספורט בקריה האקדמית אונו, מגלה כיצד משפיעות תפיסות רפואיות ותרבותיות עתיקות על פעילות גופנית של נשים חרדיות מודרניות. במחקר לעבודה, שכתבה הדס ליבר, סיפרו כרבע מהמראיינות כי יש להן חשש מאימון, בשל השפעתו על גוף האישה. מהתמות השונות, היא זיקקה שלושה סוגים של חששות: חשש מגוף "שרירי מדי", חשש מבזק פיזי לגופן וחשש בשל סימפטומים פיזיולוגיים שונים הנגרמים מאימון.

עם זאת, רוב הנשים (64%) הסכימו כי יש סוגי ספורט שאינם מתאימים לנשים, ורוב גדול הסכימו עם ההיגד "אני לא אשתתף בסוגי ספורט מסוימים מפני שאני תופסת אותם כלא צנועים בעבור האישה החרדית".

בשורה התחתונה, ניכר מהמחקר כי ישנו קשר בין קיומן של תפיסות רפואיות ותרבותיות שמרניות ישנות על אופי האימון של האישה החרדית, אך לא בהכרח על עצם האימון.

להרגיש בדיגיטל

בעולם שנעשה יותר ויותר דיגיטלי, הפערים בין הדורות גדלים ומייצרים שלל אתגרים. ד"ר דפנה ליבר, ראשת מסלול תואר ראשון במדעי ההתנהגות, עושה סדר בעולם הזה עם ספר חדש.

"דבר אחד אני לא מצליח לכתוב לבת שלי בהודעות", מספר נמרוד. "אני לא יודע איך לכתוב בהודעות את הגעגוע שלי". במילים הפשוטות כל כך מציג נמרוד את אחד האתגרים של דורנו: כשכמעט כל התקשורת מתנהלת במרחב הדיגיטלי, הפערים בין אלה שנולדו לעולם הזה לבין אלה שהעולם הדיגיטלי נכפה עליהם, הולכים וגדלים.

לא פחות מכך, משתנים המבנים החברתיים, הסמכות ההורית, דימוי הגוף, תרבות הפנאי, תרבות השיח ועוד. בספר הביכורים שלה, "איך מסמסים געגוע? רגעים אנושיים מקליניקה דיגיטלית", פורשת ד"ר דפנה ליבר את מפת ההתייחסות לעולם הדיגיטלי, דרך שתי נקודות מבט: מהגרים דיגיטליים – אנשים שנולדו וגדלו לפני עידן האינטרנט; וילידים דיגיטליים – אלה שנולדו לעולם מרובה המסכים, המתנהל במרחב הדיגיטלי.

ד"ר ליבר, ראשת מסלול תואר ראשון במדעי ההתנהגות בקריה האקדמית אונו, יועצת ארגונית ומלווה הנהלות בכירות, היא בעצמה מהגרת דיגיטלית ואת הספר כתבה לאחר שנים של מחקר על השפעת המציאות הדיגיטלית על חדר הטיפול.

ד"ר

לרכישה לחצו כאן

בוקאי שני

חינוך מתחיל מהבית...

מוכר לגמול
ומלגות
יום אחד
בשבוע

**תואר M.A בחינוך
במתכונת היברידית**

— שנה וסמסטר של מסלול חדשני ומרתק. עם גמישות כלו"ז שלך —

תחומי התמחות:

חינוך מיוחד **חינוך הגיל הרך** **תקשוב ולמידה**

ניהול וארגון מערכות חינוך **ספורט**

מתחילים באוקטובר - לפרטים לחצו כאן <<

החוויה הייתה כל כך עמוקה

האפשרות להיפגש יחד, נשים מכל רחבי ישראל, להתחבר, היה עבורי מאוד משמעותי".
סיהאם, בוגרת מסלול תואר שני בחברה ואמנויות משתפת.

הנושא של למידה מרחוק מאוד סיקרן אותי ולכן בחרתי להקדיש את עבודת הגמר שלי לנושא הלמידה מרחוק אצל תלמידי תיכון."

בנוסף לעבודתה כמורה, הקימה סיהאם מרכז לימודי רב גילאי, המספק לילדים ומבוגרים מגוון קורסים, חוגים ביצירה אמנות ומשחק, קונדיטוריה ולימודי העשרה בתחומים רבים. היא חולמת להמשיך וליצור ולהעביר את כל מה שלמדה הלאה, לדורות הבאים.

אם גם אתם מעוניינים לקבל פרטים על לימודי תואר שני בחברה ואמנויות בשילוב הנחיית קבוצות, לחצו כאן על הקישור.

[#בוגרת משתפת](#)

סיהאם, בוגרת תואר שני בחברה ואמנויות

"אני זוכרת את הרגע שהחלטתי שאני נרשמת לתואר השני. עליתי במדרגות לשיחה עם ראש החוג, פרופ' מרים גולן ובכל קומה הייתה תמונה עם משפט מעורר השראה. עמדת מול אחת התמונות, המילים התחברו אלי מיד וידעתי בלב עזה המקום שלי.

"אני מגיעה מהחלק הצפוני ביותר במדינה, מגידל שמש. הבית שלי משקיף על הגבול, יכולתי לבחור מקום לימודים קרוב יותר אבל אחרי אותו בוקר של ראיון הרגשתי שהתואר הזה הוא בדיוק מה שאני מחפשת.

אני כל כך שמחה שעשיתי את ההחלטה הזו.

"הלימודים עצמם היו מעניינים מאוד. קיבלתי הרבה מאוד כלים לעבודה שלי בבית הספר כמורה לילדים בחינוך מיוחד. למדתי לא רק מהתכנים, אלא מהמרצות עצמן, הדרך שבה הן לימדו, מהתחושה שהן מעריכות, מעודדות, נותנות מקום לרעיונות ושאלות. הקשר האישי שנוצר איתן לימד אותי המון וגם העניק לי כלים ומבט חדש על דרכי הוראה.

"התחושה מהצוות הייתה כמו במשפחה חמה, וזה מה שגרם לי ליהנות ולצמוח לכל אורך הדרך. אני מרגישה את הצמיחה הזו בעבודה שלי בבית הספר, ובחלומות החדשים שלי שנוכלו בזמן הלימודים.

החוויה של הלימודים הייתה כל כך עמוקה. החברויות שנוצרו בקבוצה, האפשרות להיפגש יחד במעגל, נשים מכל רחבי ישראל, להכיר, לחוות יחד תהליכים, ללמוד יחד, להתחבר, זה היה עבורי מאוד משמעותי. הרגשתי שהכרתי סיפורי חיים של נשים, מורשת תרבותית שהייתה חדשה לי, ושהצלחתי להכיר להן את המורשת שלי, את הערכים והתרבות שלי כאישה דרוזית.

כנס נוסף, בנושא "קהילה, משמעות והיחס ביניהם", במסגרת התואר השני ביהדות, צפוי לצאת אף הוא לפועל בקרוב. "נתעסק בשאלה איך משמעות יוצרת קהילה וכיצד קהילה יוצרת משמעות", מספר ראש התואר השני ביהדות, ד"ר נבו שמעון ועקבין. "זו פעם ראשונה לכנס מסוג זה, ואנחנו מקווים שזו תהיה מסורת".

בחודש פברואר נערך בירושלים כנס לאומי ראשון בנושא מיגור האלימות והפשעה בקרב בני נוער בחברה הערבית בישראל, תחת הכותרת "זה מתחיל בצעד – هذا يبدأ بخطوة". בכנס, שמארגן על ידי ד"ר צח סלור, ראש המסלול לנוער בסיכון בחוג לחינוך וחברה בקריה האקדמית אונו, השתתפו נציגים ממושרדי המשפטים, הבריאות, הרווחה, החינוך ועוד, והוזמן אליו גם נשיא המדינה, יצחק הרצוג.

מטרות הכנס: חשיפה והגברת מודעות לתופעת האלימות ודרכי התמודדות בקרב אוכלוסיות שוליים וסיכון; יצירת שותפויות בין הקריה האקדמית אונו לגופים מקצועיים ולחברה האזרחית; בניית תוכניות עבודה למיגור האלימות והפשעה.

ברכות גם לחגית סבאג ישראל, שזכתה עם "היוזמה הבינדתית בנגב" בפרס מטעם "המרכז לחקר המרת דת ומפגשים בין דתיים באוניברסיטת בן גוריון". "לעוד מפגשים עם החברה הישראלית שבה נדגים אהבת אדם, סקרנות וחברות בלי לחשוש לשוחח על מה שעוד טעון שיפור כאן ביננו", כתבה סבאג ישראל. "בשאיפה שנניע משהו בעולם".

ברכות לד"ר רונה אבישר לואיס, מרצה וראש תחום מקרא בחוג לתואר שני ביהדות שבקריה האקדמית אונו, שמונתה למנהלת החברה לחקירת ארץ ישראל ועתיקותיה. אבישר לואיס, ארכיאולוגית העוסקת בתקופת הברונזה והברזל בארץ ישראל, מתמחה בארכיאולוגיה של משק הבית ובדגש על מחקר הילדים והילדות, מנהלת בשותפות את הפרויקט הארכיאולוגי של מרחב חיטין וניהלה חפירות הצלה שונות.

הקריה האקדמית אונו

Ono Academic College

טל' 03-5311888 | www.ono.ac.il | info@ono.ac.il

[מוזמנים לבקר בעמוד הפקולטה שלנו](#)